

Tömörkénytől idézett sorok második része már a népdal, dal-
lam anyag romlására és pusztulására is világot vet. (Ilyen kottáskönyvet láttam Szabolcs megyében, Ajakon, Harakály József öreggazdánál, aki maga is ilyenfajta bandában játszott. A kottáskönyvet ők maguk másolgatták össze; volt ott polka is, vallásos ének is, csárdás is sorjában.)

Ortutay Gyula.

Halászbabonák.

Nagy szerencsét jelent, ha a halász meztelen testtel álmodik, meztelen fiút vagy leányt lát álmában. Különösen nagy szerencséje lesz, ha a meztelen testet meg is fogdossa.

Nem lesz szerencséje a halásznak, ha üres kantával vagy más üres edénnyel valaki az utcán rájön (hozzámegy, szembejön).

A halásznak szabad jószerencsét kívánni, nem szabad azonban megkérdezni, hová megy?

(Ezen babonákat Borsi István, 23 éves, csongrádi halász mondta; az öregek — szerinte — sok babonát ismernek.)

Erdődi József.

„Porhajas.“

Most olvasom a Népiünk és Nyelvünk. január-márciusi száma 33. oldalán a Porhajas cikk fejtegetéseit és látom, hogy amíg etimologiai része rendben van, mert az Alföld értelmes, irodalmi nyelvet beszélő parasztja is a „porral, földdel fődött“ szőlővesszőt nevezi porhajásnak.

Amde ennek rendeltetése fölött nagy tévedésben van cikk-író úr, mondván, hogy:

„egész hosszában meghagyott termővessző, melyet a szőlőtőke mellé lehajtanak és gyökereztetés végett félméternyi hosszúságban földdel befödnek, hogy azután, mikor gyökeret vert, fölhúzzák, levágják és mint gyökeres vesszőt más helyre elültessék“.

Igy nem gyökereztetnek síma, nem immunis szőlővesszőt, mert ha mindjárt helyére dugdossák le fúró után —, ugyancsak meggyökereszik és másodévből ott van, ahol a fentemlített meghajtatott.

A porhajasra lehúzottnak egyetlen rendeltetése van. Öreg szőlősben, dús hajtású, magasnövésű tőkék közé hiába ültetnek akár gyökeres ojtványokat is, tehát olymódon pótolják a

kiveszett tőkéket, amint Beke úr említi s hogy nála is erről van szó, ezt bizonyítja a „félméter hosszúság“. — A tőkeköz egy méter, tehát középig húzzák a pótlást, a felső rügynek szabadon hagyásával és másod esztendőben átvágással megsza- badítják tőle az anyatőt, amelyen károsan élőködik, de viszont behozza az olyan tőke, amely csak így nevelhető és a kert szép- ségén esett csorbát is kiküszöböli.

Kner Izidor.

NÉPNYELV, NÉPHAGYOMÁNY.

Nyíri és rétközi nóták, III.

1. Sugár Ferke kilenc falu betyárja,
Kis pej lován félvilágot bejárta.
Nagy táborból haza csalta a szíve,
Hogy nézhessék szép babája szemébe.

Bíró uram, adja nekem a lányát,
Nem bántom már senki lovát, marháját,
Beállok egy uraságnál cselédnek,
Egy módosabb paraszttal sem cserélek.

Szól a bíró: hej, betyárok vezére,
Rögtön adlak most a pandúr kezébe,
Nem szeretem, hogyha vélem kötődnek,
Nem neveltem a lányom lóközőnek.

Sugár Ferke megfordította fokossát,
Kényes bíró léhendékjén* sebet vág.
Piros vére fölfreccsent a pallóra,
Harmadnapra tették a koporsóba.

Zúg a harang, kényes bírót temetik,
Sugár Ferkét a pandúrok kergetik.
Gojót lóttak kis pej lova lábába,
Úgy vitték be a vármegye házába.

Ástak egy sírt temetőtől messzire,
Sugár Ferkét középebe tették le,
Felhantolták esüfjára a világnak,
Rézfokosát tették mellé fejfának.

(Mondotta: Márki Antalné, 74 éves, Tisza-Bércelen.)

* A fej hátulja, a tarkó.